



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«психологічний практикум з групової психокорекції»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Психологія»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Психології
Семестр	I
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	к.психол.н., доц. Михальчук Юлія Олександрівна
Контактна інформація	yulimik@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Психологічний практикум з групової психокорекції» буде корисна майбутнім психологам, які прагнуть оволодіти методикою проведення, прийомами й техніками групової психологічної роботи. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування вмінь ефективної психологічної допомоги особистості в груповому контексті. При викладанні дисципліни активно застосовуються творчі завдання, ситуаційні завдання, кейси, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, консультативні техніки тощо.
Мета та цілі	Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту опанувати техніки та прийоми кваліфікованого проведення групової психологічної роботи. Ознайомлення з широким спектром психологічного впливу в груповому контексті дасть можливість студентам свідомо й функціонально впроваджувати у вітчизняну психологічну практику ефективні методи допомоги клієнтам. Знання, здобуті при вивченні курсу є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.
Результати навчання	Знати та розуміти категоріальний апарат, основні принципи, методи, техніки проведення групової психологічної роботи; основи побудови психокорекційних програм; основні психотерапевтичні напрями; термінологію, яка вживається для опису напрямів психотерапії та психокорекції. Розвиток професійного мислення майбутнього психолога; використання отриманих знань для подальшого саморозвитку. Розвиток «гнучких навичок» - soft skills: навичок комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння згаджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості зворотного зв'язку / допомоги від колег, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше)
Soft skills: соціально-	

психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Основи психологічного консультування», «Основи групової психокорекції».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Основні питання організації та проведення психокорекції	Специфічні ознаки психокорекції. Види психокорекції. Психокорекційна ситуація. Принцип єдності діагностики та корекції. Принцип нормативності розвитку. Цілі та завдання психокорекційної роботи. Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, презентація «Принцип єдності діагностики та корекції»; психологічні есе «Психокорекційна ситуація: необхідні умови виникнення»; творчі завдання (опрацювання запитів клієнтів, психотерапевтичних ситуацій), презентація «Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи». Творчі завдання
2. Методи та методики психологічної корекції.	Методи практичної корекції. Ігротерапія. Основні види та форми ігротерапії. Вимоги до обладнання та поведінки психолога-ігротерапевта. Арт-терапія. Казкотерапія. Психогімнастика. Частина психогімнастичного заняття. Біхевіористські методи корекції.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Як залучити дитину до ігрової взаємодії»; створити 10 фраз, які можуть висловлювати професіональні і не професіональні психологи, що проводять психокорекційні заходи; презентація «Обладнання для ігрової психокорекції»; творчі завдання (опрацювання запитів клієнтів, психотерапевтичних

		ситуацій). Презентація: «Арт-терапія. Казкотерапія. Психогімнастика на психокорекційних заняттях». Творчі завдання
3. Психологічна корекція порушених родинних стосунків	Структура дисфункціональної родини. Проблеми родинних дисфункцій з погляду теорії трансактного аналізу. Психокорекція з використанням нового рішення та аналізу сімейного сценарію. Поведінкові методи сімейної психокорекції. Теорії комунікативних порушень. Вправи, спрямовані на подолання комунікативних порушень. Гештальттерапія В. Сатир. Використання “скульптури” та обміну ролями. Системні моделі сімейної психологічної корекції. Варіанти групової корекції порушених сімейних стосунків.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, презентація «Сімейна психологічна корекція», творчі завдання (опрацювання запитів клієнтів, психотерапевтичних ситуацій), техніки корекції родинних стосунків.
4. Психологічна корекція дітей з порушеннями когнітивної сфери.	Поняття про порушення когнітивних процесів. Методи спостереження, бесіди з батьками та тестування в дітей дошкільного віку. Встановлення контакту з батьками щодо проведення корекційних занять Побудова корекційних занять з розвитку уваги. Розвиток пам'яті. Корекція розладів мислення. Розвиток сприймання та психомоторики. Корекційні програми, спрямовані на первинні та вторинні дефекти у розвитку дитини.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, презентація «Корекція когнітивних порушень у дітей», психологічне есе: «Труднощі у психокорекційній роботі з дітьми та підлітками», творчі завдання (опрацювання запитів клієнтів, психотерапевтичних ситуацій). Побудова корекційних занять з розвитку уваги, пам'яті, розладів мислення: особливості побудови занять, техніки та прийоми
5. Психологічна корекція емоційних розладів.	Визначення поняття “емоційного розладу”. Агресія та страхи здорових дітей. Постстресові розлади. Необхідність відреагування та усвідомлення емоційних станів. Використання принципів аналітичної психотерапії у роботі з постстресовими розладами. Повтор, опис дій, відображення почуттів та переказ у ході ігрової психокорекції з дітьми. Пісочна психотерапія: теоретичні засади та методи проведення. Обладнання для піскової терапії. Поведінка психолога під час сеансу. Ознаки успішності	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе «Емоційні розлади дітей різного віку», творчі завдання (опрацювання запитів клієнтів, психотерапевтичних ситуацій), психологічне есе «Ознаки успішності

	психокорекції. Ознаки завершення психокорекції емоційних розладів.	психокорекції». Презентація «Агресія та страхи здорових дітей». Побудова корекційного заняття з емоційних розладів. Необхідний інструментарій для проведення піскової терапії. Психологічне есе «Ознаки успішності психокорекції». Творчі завдання
6. Психологічна корекція порушень соціально-психологічної адаптації.	Психокорекція осіб у ситуації довготривалого безробіття. Проблема зловживання алкоголем. Метод терапевтичної інтервенції. Проблеми наркотичної залежності. Співузалежені члени родини та необхідність у корекції співузалежнених. Телефонна психокорекція співузалежнених. Порушення професійної адаптації, корекційні та профілактичні програми з професійної адаптації на підприємствах.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічні есе «Психологічна дезадаптація дорослих», «Інтернет-залежність підлітків», творчі завдання (опрацювання запитів клієнтів, психотерапевтичних ситуацій), психологічне есе «Необхідність усвідомлення психологом емоційних станів». Презентація «Метод терапевтичної інтервенції».

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Алямовская В.Г., Петрова С.Н. Предупреждение психо-эмоционального напряжения у детей дошкольного возраста. Книга практического психолога / В.Г. Алямовская, С.Н. Петрова. – М. : Скрипторий 2000, 2002. – 80 с.
2. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: навч. посібник для студ. ст. курсів психол. фак. та відділень ун-тов / О.Ф. Бондаренко; Міжнародний фонд «Відродження». - Х. : Фоліо, 1996. - 237 с.
3. Бурлачук Л.Ф. Основы психотерапии: учеб. пособие для студ. вузов, которые обуч. по спец. «Психология» и «Социальная педагогика» / Л.Ф. Бурлачук [и др]. - К. : Ника-Центр, 2001. - 320 с.
4. Бурлачук Л.Ф. Психотерапия. Психологические модели: учебник для вузов / Л.Ф. Бурлачук [и др.]; науч. ред. Л.Ф. Бурлачук. - СПб. [и др.] : Питер, 2007. - 480 с.
5. Бурлачук Л.Ф., Коржова Е.Ю. Психология жизненных ситуаций: учеб. пособ. / Л.Ф. Бурлачук, Е.Ю. Коржова. - М. : Российское педагогическое агентство, 1998. - 263 с.
6. Вачков И.В. Групповые методы в работе школьного психолога / И.В. Вачков. – М. : Осъ-89, 2002. – 224 с.
7. Вачков И.В. Психологический тренинг: методология и методика проведения / И.В. Вачков. – М. : Эксмо, 2010. – 560 с.
8. Горбатова Е.А. Теория и практика психологического тренинга: учеб. пособие / Е.А. Горбатова – СПб. : Речь, 2008. – 320 с.
9. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи

- освіти України: до 10-річчя з дня заснування Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи / АПН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи; упоряд. В.Г. Панок [та ін.]; наук. ред. С.Д. Максименко. - К. : Шкільний світ, 2008. - 256 с.
10. Иванов А.Н. Притчи и истории для тренера и консультанта / А.Н. Иванов. – СПб. : Речь, 2007. – 192 с.
 11. Истратова О.Н. Практикум по детской психокоррекции: игры, упражнения, техники / О.Н. Истратова. – Ростов н/Д : Феникс, 2007. – 349 с.
 12. Истратова О.Н. Справочник по групповой психокоррекции / О.Н. Истратова, Т.В. Эксакусто. – Ростов н/Д : Феникс, 2011. – 443 с.
 13. Карабанова О.А. Игра в коррекции психического развития ребенка / О.А. Карабанова. – М. : Российское педагогическое агентство, 1997. – 191 с.
 14. Кеймани К. Аутогенная тренировка / К. Кеймани. – М. : ЭКСМО, 2002. – 384 с.
 15. Келлерман П.Ф. Психодрама крупным планом / П.Ф. Келлерман. – М. : Класс. 1998. – 240 с.
 16. Козлов Н.И. Лучшие психологические игры и упражнения / Н.И. Козлов. – Екатеринбург: АРД ЛТД, 1997. – 144 с.
 17. Кочюнас Р. Психотерапевтические группы: теория и практика / Р. Кочюнас. – М. : Академический проект, 2000. – 238 с.
 18. Кричевский Р.Л., Дубовская Е.М. Психология малой группы: теоретические и прикладные аспекты / Р.Л. Кричевский, Е.М. Дубовская. – М. : МГУ, 1991. – 207 с.
 19. Максименко С.Д. Психологічні механізми зародження, становлення та здійснення особистості / С.Д. Максименко, В.В. Клименко, А.В. Тостоухов. - К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010. - 151 с.
 20. Максименко С.Д. Психологія особистості: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С.Д. Максименко [и др.]; ред. С.Д. Максименко. - К. : ТОВ «КММ», 2007. - 296 с.
 21. Малкина-Пых И.Г. Телесная терапия / И.Г. Малкина-Пых. – М. : Эксмо, 2007. – 752 с.
 22. Марасанов Г.И. Социально-психологический тренинг / Г.И. Марасанов. – М. : Совершенство, 1998. – 298 с.
 23. Менге М. Эффективное использование ролевых игр в тренинге / М. Менге. – СПб: Питер, 2001. – 208 с.
 24. Немиринский О.В. Терапевтическая роль групповой динамики О.В. Немиринский // Московский психотерапевтический журнал. – 2003. – № 3. – С. 5- 25.
 25. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога / Р.В. Овчарова. – М. : Просвещение, 1996. – 352 с.
 26. Осипова А.А. Введение в теорию психокоррекции / А.А. Осипова. – Москва : Сфера, 2000. – 512 с.
 27. Основи практичної психології: підручник для студ. вищих навч. закладів / В.Г. Панок [та ін.]. - К. : Либідь, 2006. - 536 с.
 28. Пахальян В.Э. Групповой психологический тренинг: учеб. пособ. / В.Э. Пахальян. – СПб. : Питер, 2006. – 224 с.
 29. Практикум із групової психокорекції: підручник / С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Царькова, О.В. Кочкурова. – Мелітополь: Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. – 414 с.
 30. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека / К. Роджерс. – М. : Просвещение, 1994. – 478 с.
 31. Роджерс К. Консультирование и психотерапия. Новейшие подходы в области практической работы / К. Роджерс. – М. : ЭКСМО, 1999. – 464 с.
 32. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика / К. Рудестам. – М. : Прогресс, 2003. – 368 с.
 33. Сидоренко Е.В. Технологии создания тренинга. От замысла к результату / Е.В. Сидоренко. – СПб. : Речь, 2007. – 336 с.

34. Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин. – Минск : Харвест, 2003. – 976 с.
35. Смирнова Е.О., Холмогорова В.М. Межличностные отношения дошкольников: диагностика, проблемы, коррекция / Е.О. Смирнова, В.М. Холмогорова.– М. : ВЛАДОС, 2003. – 158 с.
36. Стишенок И.В. Сказка в тренинге: коррекция, развитие, личностный рост / И.В. Стишенок. – СПб. : Речь, 2005. – 144 с.
37. Фопель К. Психологические группы. Рабочие материалы для ведущего / К. Фопель. – М. : Генезис, 2001. – 256 с.
38. Фопель К. Создание команды. Психологические игры и упражнения / К. Фопель. – М. : Генезис, 2003. – 400 с.
39. Фрейд З. Психология бессознательного / З. Фрейд. – М.: Просвещение, 1990. – 448 с.
40. Шкурко Т.А. Танцевально-экспрессивный тренинг / Т.А. Шкурко. – СПб. : Речь, 2003. – 192 с.
41. Эллис А. Психотренинг по методу А. Эллиса / А. Эллис. – СПб. : Питер, 1999. – 224 с.
42. Яковлева Н.Я. Психологическая помощь дошкольнику / Н.Я. Яковлева. – СПб. : «Валерии СПД», 2001. – 112 с.
43. Ялом И. Групповая психотерапия: теория и практика / И. Ялом. – М. : Апрель Пресс, 2001. – 576 с.
44. Яценко Т.С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: Навч. посіб. / Т.С. Яценко. – К. : Вища шк., 2006. – 382 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску заняття проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати лабораторні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
Політика щодо перезарахування результатів навчання в неформальній освіті	В разі проходження здобувачем курсів неформальної освіти «Тренер соціально-психологічних тренінгів» йому буде зараховано теми 1 та 2: «Основні питання організації та проведення психокорекції», «Методи та методики психологічної корекції» (20 балів).

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-6)	20
Самостійна робота над курсом	20

Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-6)– іспит	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни